

Haftanın son iş gününden merhaba, sağlıklı ve huzurlu bir gün dileriz.

- TÜİK verilerine göre sanayi üretim endeksi Mart ayında bir önceki aya göre 3,4% bir önceki yılın aynı ayına göre ise 2,5% büyümeye gösterdi. Sıkı finansal koşullar, yurt içi ve yurt dışı talepteki azalış ve küresel gerilimler dikkate alındığında sanayicimizin iyi iş çıkardığını söylememiz gerekiyor. Ancak yıllık ilk 3 aylık dönemine baktığımızda bir önceki çeyreğe göre (2024 son çeyreği) sanayi üretiminin 2,2% daraldığını görüyoruz. Burada yıl sonunda artan taleple birlikte (yeni yıl zamları gelmeden önce tüketicinin talebini öne çekmesi nedeniyle) geçtiğimiz yılın son çeyreğinin iyi performans göstermesinin etkisinin büyük olduğunu düşünüyoruz.

Yıllık değişimlere alt sektörler bazında bakarsak imalat sanayinin 2% enerji sektörünün 8,4% sermaye mallarının 8,2% büyüdüğünü, dayanıklı tüketim malı sektörünün ise 5,7% oranında küçüldüğünü görüyoruz. Halka açık beyaz eşya üreticisi şirketlerimizin açıklanan mali tablolarından da bu olumsuz durumu izliyoruz.

- Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre Mart ayında otellerin doluluk oranı 26,79% olarak gerçekleşti, geçtiğimiz yılın aynı ayında doluluk oranı 32,32% seviyesindeydi. Pandeminin ilk ayları olan Mart 2021'de doluluk oranının 21,55% olduğunu hatırlatalım, pandemi döneminden sonraki en düşük doluluk oranlarını görüyoruz. Geçen yılın aynı göre geceleme sayısı ise 2,20'den 2,06'ya geriledi. Bu düşüşün arkasında yavaşlayan ekonominin ve geniş kitlelerin alım gücündeki ciddi aşınmanın olduğunu düşünüyoruz. Seyahat etmek (hem bireysel hem de ticari anlamda) geçmiş döneme göre çok daha maliyetli hale geldi, teknolojik yeniliklerin de seyahat gereksinimini azaltmasıyla birlikte bu tablonun oluştuğunu düşünüyoruz.
- Dün açıklanan TCMB Bankacılık ve Para Piyasası verilerine göre KKM geçen hafta 25 milyar TL düşüşle 659 milyar TL'ye geriledi. Para politikasının etkinliği açısından KKM'nin küçülerek sona ermesi çok önemli. TCMB net rezervleri geçen hafta önceki haftaki 16,4 milyar dolarlık seviyesinden 13,8 milyar dolara geriledi. TCMB'nin aldığı makro ihtiyati tedbirler zaten bu erimenin önüne geçmek içindi. Karar seti henüz yeni olduğu için etkilerini önümüzdeki haftalarda ancak

görebiliriz. Yurt içi yerleşiklerin pariteden arındırılmış döviz mevduatları geçen hafta 825 milyon dolar azalış kaydetti, bu azalışın 119 milyon doları gerçek kişilerden 705 milyon doları tüzel kişilerden kaynaklandı. Biz özellikle gerçek kişiler nezdindeki bu azalışı ters dolarizasyon olarak (dövizden TL'ye geçiş) okumuyoruz, gözlemlerimiz de gerçek kişilerin birikimlerini daha çok altın gibi fiziksel varlıklara yatırarak yastık altına koyduklarını ve finansal sistem dışına çıkardıklarını teyit ediyor.

- Dün ABD'de açıklanan işsizlik başvuruları verisine göre başvuru sayısı 230 bin beklentiye karşın 228 bin kişi ile daha pozitif gerçekleşti. ABD ekonomisinde istihdam piyasasında önemli bir bozulma görülüyor. FED Başkanı Powel da evvelsi gün faiz kararına ilişkin açıklamasında istihdam piyasasının sağlam durduğunu ancak hem istihdam hem de enflasyona ilişkin risklerin yükseldiğini belirtmiş ve faiz indirimine dair aceleci olmayacaklarını açıklamıştı. Bültenlerimizde ABD ekonomisine dair verileri paylaşmamızın temel sebebi doların rezerv para olması ve ABD ekonomisi ve özellikle de faiz seviyesinin bizim gibi gelişmekte olan ülkelere olan fon akışını önemli seviyede etkilemesi. Dünyadaki hiçbir ülke rezerv para dolar iken ABD Merkez Bankası kararlarından bağımsız hareket edemez, Brezilya ve Türkiye gibi FED'in faiz indirimlerine gittiği ortamda faiz artırımına giden ülkelerin Merkez Bankaları olsa dahi bu gerçeği değiştirmez.